

بسم الله الرَّحْمَن الرَّحِيم

منطق 2

جلسه اول

منطق تصدیقات

بخش سوم: تصدیقات

- منطق — روش درست فکر کردن و تلاش ذهنی بشر برای تبدیل مجهولات به معلومات است.
- مجهولات بشری، گاهی از نظر صورت و گاهی از نظر اعتقاد مجهول است؛ به این معنی که در برخی موارد، اساساً صورتی از یک شیء نداریم، در برخی موارد نیز صورت را داریم اما، هیچ اعتقاد و ادعائی نسبت به آن صورت نداریم.
- مثال برای نداشتن صورت صحیح در ذهن:
- برای مثال اگر رشته ما فنی نباشد و به ما گفته شود: «ونتی لاتور»، از آنجا که ما نمی‌دانیم «ونتی لاتور» چیست، پس هیچ صورتی از آن در ذهن ما حضور نخواهد داشت.
- البته باید توجه داشت که منظور ما از صورت، تصویر هندسی شیء نیست، بلکه مفهومی از آن شیء است.
- مثال برای نداشتن اعتقاد درباره یک شیء:
- همچنین است اگر از ما بپرسند که آیا مردمان باستان، در شرق و غرب دنیا، از نمک پیدار استفاده می‌کرده‌اند و یا خیر؟ هرچند که ما تصویری از مردم باستان، نمک پیدار و مصرف آن در ذهن خود داریم، اما هیچ اعتقاد و نظری در مورد پاسخ این سؤال نداریم.

• سوال: چه چیزی صورت و مفهوم و اعتقاد را در ذهن ما ایجاد می‌کند؟
پاسخ: آنچه صورت و مفهوم را در ذهن ما ایجاد می‌کند، تعریف؛ و آنچه اعتقاد را در ما ایجاد می‌کند، استدلال است.

- در قسمت منطق تصورات، روش درست فکر کردن را به وسیله تعریف برای تبدیل صورت مجهول به صورت معلوم، بررسی کردیم
- در منطق (2) به روش درست تفکر یا روش درست تلاش ذهن، برای تبدیل یک اعتقاد مجهول به اعتقادی معلوم به وسیله استدلال می‌پردازیم؛ به عبارت دیگر، ما در منطق (2) با روش صحیح استدلال آشنا می‌شویم.

- استدلال مثل یک ساختمان است.
- ساختمان استدلال زمانی استحکام و اتقان لازم و کافی خواهد داشت که دو مورد در آن تأمین شود:
- 1- از مصالح درستی استفاده شود؛
- 2- مهندسی، ساختار و سازماندهی این مصالح درست باشد.

- همان گونه که اگر مصالح یک ساختمان خراب باشد، آن ساختمان دوامی نخواهد داشت؛ اگر مصالح یک استدلال هم درست نباشد، آن استدلال درست نخواهد بود

- مثالی برای خراب بودن ماده استدلال:
- برخی از مردم خودکشی می‌کنند، هر چه که برخی از مردم بکنند، درست است، بنابراین، خودکشی کار درستی است؛ علی انسان است، هر انسانی ظالم است، پس علی ظالم است.

- مثالی برای خراب بودن صورت استدلال:
- هوا تار است، تار یکی از آلات موسیقی است، بنابراین، هوا یکی از آلات موسیقی است. در این مثال استدلال از نظر ساختار، ایراد دارد؛ چرا که این دو مقدمه هیچ ارتباطی با هم ندارند؛ هوا تار است؛ یعنی، تاریک است، تار یکی از آلات موسیقی است؛ یعنی، آن وسیله و ابزاری که با خصوصیات و مشخصات خاصی است و بر آن زخمه می‌زنند. بنابراین، این دو هیچ ارتباطی با هم ندارند و ما نمی‌توانیم از کنار هم قرار دادن این دو مقدمه، نتیجه درستی بگیریم.

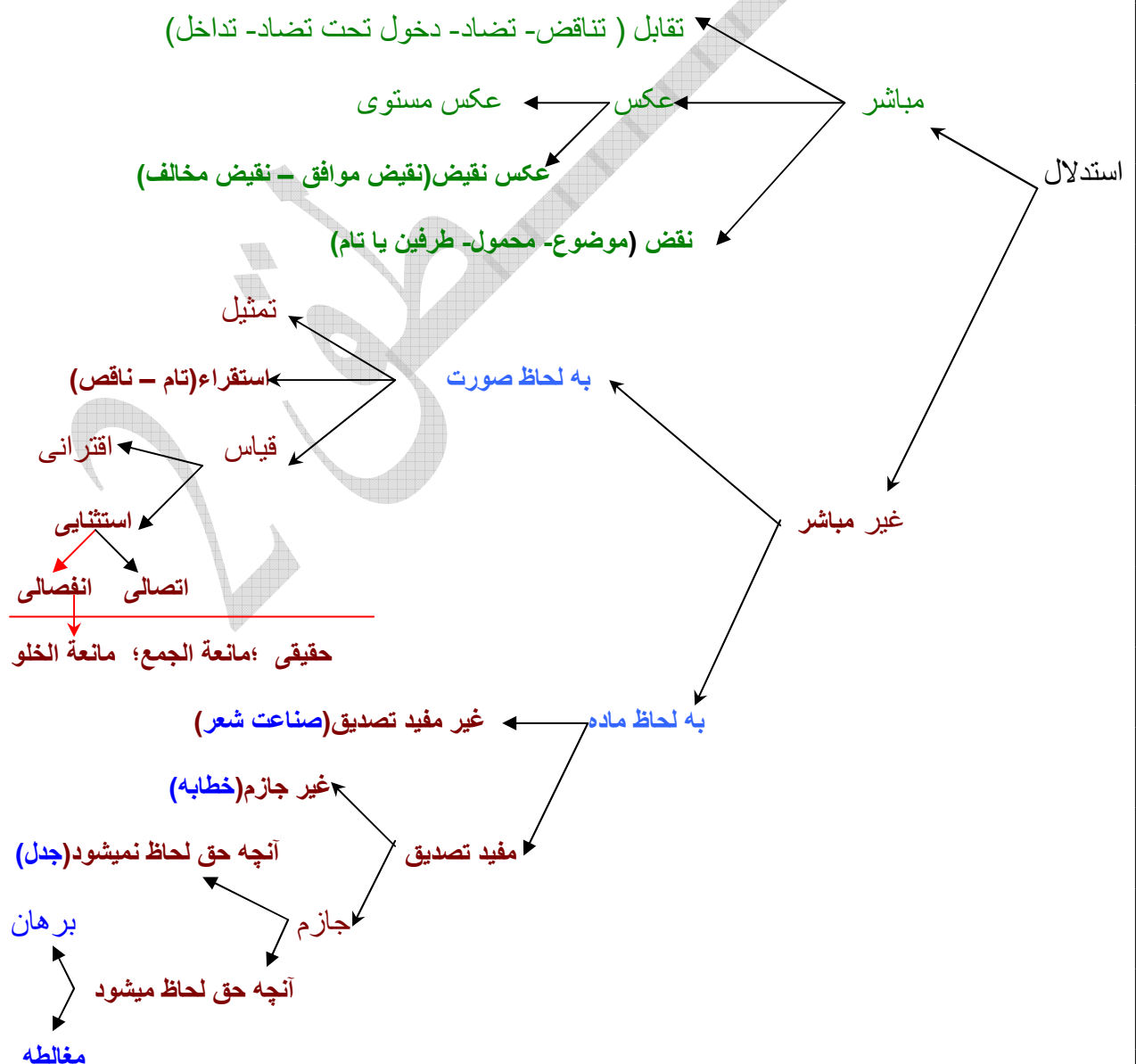
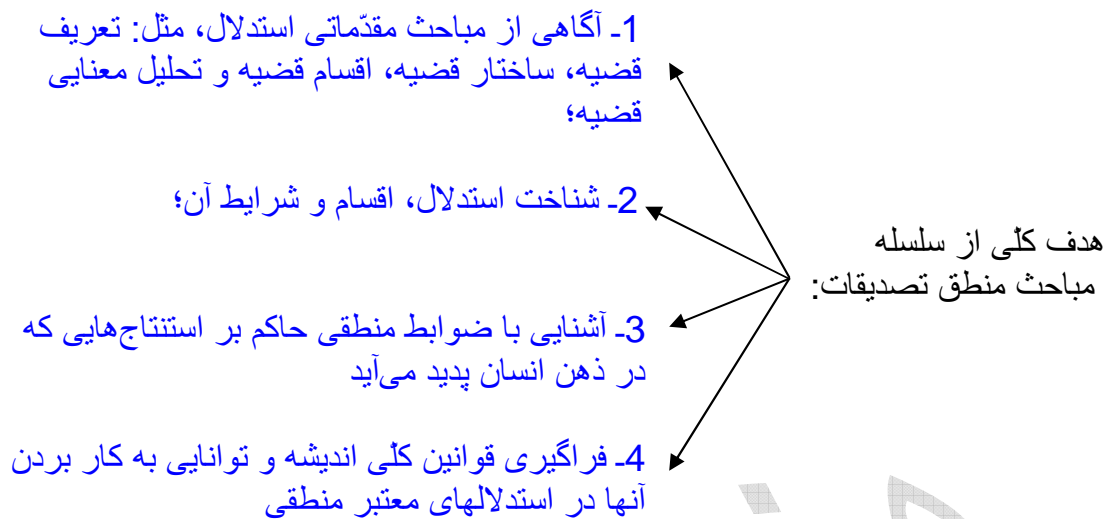
برای برخورداری ساختمان استدلال از اتقان و درستی دوجیز از منطقی مطالبه می‌شود

1- روش درست استدلال از نظر صورت

2- روش درست استدلال از نظر ماده.

- ما از منطقی می‌خواهیم تا روش درست تلاش ذهن برای تبدیل یک اعتقاد مجهول به اعتقاد معلوم یا به عبارت دیگر، روش درست استدلال را به ما ارائه کند
- منطقی از ما می‌پرسد: «شما چه نوع استدلالی را مدنظر دارید، تا من روش درست آن را به شما ارائه کنم؟»

- زمانی که ما از منطقی می‌خواهیم تا روش درست استدلال را به ما ارائه دهد، او ابتدا از ما می‌خواهد تا نوع استدلالی را که می‌خواهیم یاد بگیریم، تعیین کنیم.

- وقتی از منطقی سؤال می‌کنیم که روش درست استدلال چیست؟ او ابتدا از ما می‌خواهد تا نوع استدلالی را که می‌خواهیم یاد بگیریم، مشخص کنیم.

کلیاتی درباره قضیه

- منطقی، برای اینکه بتواند روش درست همه انواع استدلال را یک به یک بیان کند، ابتدا مقدمه‌ای را به نام **قضیه** مطرح می‌کند
- طرح این بحث به خاطر این است که استدلال، چه مباشر و چه غیرمباشر، اقسام و با همه انواع متنوعی که دارد، لاجرم از قضیه تشکیل شده است
- به عبارت دیگر، **کوچکترین واحد تشکیل دهنده استدلال، قضیه است**
- استدلال، جز با استفاده از قضیه قابل دسترس نیست.
- اگر دو نفر به همدیگر نگاه کنند، استدلالی شکل نمی‌گیرد، بلکه استدلال تنها با قضیه شکل می‌گیرد.
- هیچ یک از انواع استدلالهایی که عرضه شد، مادامی که قضیه نباشد، محقق نخواهد شد.
- قضیه، اولین سنگ بنای استدلال است و با نبود آن اساساً هیچ استدلالی تحقق پیدا نمی‌کند،
پرسش:
- برای اینکه ساختمان استدلال از اتقان و درستی برخوردار باشد، چه چیزی را باید از منطقی مطالبه کرد؟
- برای این امر باید دو مورد را از منطقی مطالبه کنیم: 1- روش درست استدلال از نظر صورت 2- روش درست استدلال از نظر ماده

- منطقی در پاسخ به این سؤال که روش درست استدلال چیست، چه پاسخی می‌دهد؟

در پاسخ به این سؤال منطقی می‌پرسد: شما چه نوع استدلالی را مد نظر دارید تا من روش درست آن را به شما ارائه کنم؟ یعنی از ما می‌خواهد تا نوع استدلالی را که می‌خواهیم یاد بگیریم تعیین کنیم.